

VU.ACADEMIA.RU

Vilniaus universiteto Slavistikos katedros švietimo projektas, skirtas vyresnių klasių moksleiviams, mokytojams bei visiems, kas norėtų pasinerti į lingvistikos, literatūros mokslo bei kultūrologijos pasaulio atradimus

SUSITIKIMŲ KALENDORIUS

Visų paskaitų pradžia: 11:00

Paskaitos vyks online *Microsoft Teams* platformoje

Išankstinė registracija būtina: https://www.flf.vu.lt/index.php?option=com_rsform&view=rsform&formId=31

Registruotis galima iki paskutinės dienos prieš paskelbtos paskaitos dieną 21:00 valandos. Į Jūsų nurodytą paštą bus išsiųsta prisijungimo nuoroda

Naujienas sekite socialiniame tinkle *Facebook*: **VU Academia.ru**

Visi renginiai nemokami

18.02.2023 Nauji Biblijos vertimai į rusų kalbą: kaip ir kodėl ji verčiama?

Pirmą kartą visa Biblija buvo išversta į rusų kalbą tik XIX amžiuje, lyginant su Europos standartais, gana vėlai. Tačiau iš karto paaiškėjo, kad to neužtenka, nes šią didžią Knygą skaito skirtingi žmonės su skirtingais lūkesčiais. Dar iki 1917-ųjų revoliucijos ober. Sinodo prokuroras Pobedonoscevas ir rašytojas Tolstojus paskelbė savo Evangelijos vertimo versijas – žinoma, jos labia skiriasi. Tarybiniais laikais šis darbas beveik nutrūko. Tačiau 1990 m. atsirado naujų ir labia skirtingų vertimų. Kodėl ir kaip Biblija verčiama – apie tai pasakos **Vilniaus universiteto mokslo darbuotojas Andrejus Desnickis**, asmeniškai dalyvavęs kai kuriuose iš šių vertimo projektų. **Paskaitos kalba – rusų.**

04.03.2023 Vilniaus stebuklai ir ženklai

Vilnius dar iki gimimo buvo apipintas legendomis ir padavimais, nulėmusiais jo būsimą likimą ir istoriją. Taip pat jie turėjo įtakos kai kuriems miesto gyvenimo įvykiams – nuo Vilniaus universiteto fizikų šventės iki tradicinės Kaziuko mugės ir daugelio kitų miesto tradicijų. **Vilniaus universiteto Slavistikos katedros docentas, Vilniaus istorijos ir kultūros specialistas Pavelas Lavrinecas** papasakos apie stebuklingus Vilniaus įvykius, šventinę, neįprastą miesto gyvenimo pusę, ypač aktualią šiais, jubiliejiniais sostinei, metais. **Paskaitos kalba – rusų.**

18.03.2023 „Pažįstami“ nepažįstamieji slavų kalbose

Tikriausiai, jums teko patirti nuostabą, kai atvykę į šalį, kurioje kalbama viena iš slavų kalbų, staiga aptikote keistų žodžio skambėjimo ir jo reikšmės neatitikimų. Juk jūs žinote šį žodį iš kitos slavų kalbos, kurioje, nors ir skambėdamas tik šiek tiek kitaip, jis reiškia visiškai ką kitą! Na, o kaip reaguoti, jei Čekijoje staiga išgirstate jums mestą: *Pozor!* – piktintis? Džiaugtis? O jus tiesiog buvotė įspėjamas – *Děmesio!* Arba, pavyzdžiui, Slovėnijoje girdite apie žmogaus išvaizdą: *rumena lica ima* – ir tai visai ne apie rausvus veidus, o apie liguistai gelsvus skruostus.

Moravų kalboje *paskuda* – saldumas, lenkiškai *bezpieczny* – visai ne *neatsargus*, o atvirkščiai, *saugus*, o *žadnadziejczyna* – ne *godis mergina*, o *nei viena mergina*. Tokių iš pažiūros panašių žodžių slavų kalbose apstu. Kas slypi už šių skirtumų? Kaip atsirado šie „netikri vertėjų draugai“? Ar tokių žodžių yra tik slavų kalbose? Ir ar tokie neatitikimai aptinkami tik slavų kilmės žodžiuose? – apie tai papasakos Vilniaus universiteto Slavistikos katedros docentė **Jelena Konickaja**. **Paskaitos kalba – rusų.**

01.04.2023 Daina kaip laiko dvasios ir visuomenės nuostatų atspindys (remiantis rusų XXI a. patriotine daina)

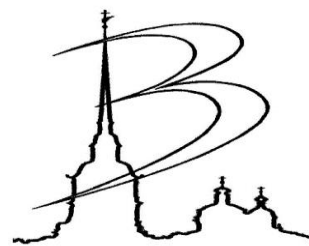

Vokiečių filosofas O. Rosenstockas-Hüssy rašė, kad visuomenės būklę lemia pusiausvyra tarp keturių kalbėjimo tendencijų: kaip apibūdiname tikrovę, kaip dainuojame, kaip įsakinėjame ir kaip klausome įsakymų bei kaip dėkojame. Išanalizavus dainų diskursą, galima padaryti išvadą, kad jame realizuojamos visos 4 kalbėjimo tendencijos. Daina dažnai tampa mūsų idėjų apie tikrovę šaltiniu. Daina veikia ne tik sąmoningas psichikos struktūras, bet ir mūsų pasąmonę. O šiuolaikinis dainos egzistavimas klipo pavidalu praplečia įtakos kanalų diapazoną. Remdamasi dviejų šiuolaikinių atlikėjų (O. Gazmanovo ir Ž. Bičevskajos) pavyzdžiu, afilijuota Vilniaus universiteto **profesorė Eleonora**

Lassan parodys, kaip šiuolaikinė daina tampa galingu propagandos elementu, kuris, deja, ruošė visuomenę karui: kaip ji aprašo tikrovę, kaip duodami įsakymai, kaip išreiškiamas agresyvus džiūgavimas ir nurodomas padėkos adresatas. **Paskaitos kalba – rusų.**

15.04.2023 Lietuvių kalba ir baltistika Sankt Peterburge

Sankt Peterburgo universitete jau daugiau nei šimtą metų tiriama (ir dėstoma) lietuvių kalba. Kas stovėjo prie baltistikos ištakų Peterburge ir kas sieja Peterburgo lingvistus su Lietuva? Kam mokslininkams reikalingos lietuvių kalbos žinios ir kuo kalbos dėstymas universitete skiriasi nuo kalbos kursų? Ką turi omeny lingvistai, kalbėdami apie lietuvių kalbos senumą, ir kuo dar baltų kalbos gali būti naudingos lingvistikai? Kiek lietuvių kalba panaši į rusų ir kaip jos mokosi Peterburgo studentai? Apie tai papasakos Vilniaus universiteto Bendrosios lingvistikos centro **asistentė Anna Daugavet. Paskaitos kalba – rusų.**

29.04.2023 Adatinis Aleksandro Aleksejevo ekranas

Aleksandras Aleksejevas – žinomas rusų grafikas, knygų iliustratorius, animatorius ir adatinio ekrano technikos kūrėjas. Aleksejevas gimė Rusijoje, tačiau po revoliucijos nusprendė išvykti. Jis išvyko per pirmąją emigracijos bangą 1917–1920 m. Tuo metu Paryžiuje jau buvo apsigyvenusi nemaža menininkų grupė, tarp jų Markas Šagalas, Natanas Altmanas, Liubovė Popova, Natalija Gončarova, Michailas Larionovas, Vladimiras Tatlinas ir kt. Aleksejevas netilpo į to meto avangardinių tendencijų rėmus, ir galbūt todėl liko nepastebėtas meno kritikų. Iki savo animacijos adatinio ekrano technikos išradimo XX a. trečiajame dešimtmetyje Aleksejevas iliustravo išimtinai rusų literatūros klasikus, vaizdinėje medžiagoje derindamas siurrealistines ir neoklasikines tendencijas.

Adatinio ekrano animacijos technikos išradimas leido pilnai realizuoti Aleksejevo meninį metodą, apie kurio unikalumą papasakos **menotyryninkė, Vilniaus universiteto Slavistikos katedros magistrantė Varvara Pliuševa. Paskaitos kalba – rusų.**

Игольчатый экран А. Алексева